1 - 176/1

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1995-1996

23 NOVEMBER 1995

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 727 en 730 van het Burgerlijk Wetboek (1)

(Ingediend door mevrouw Milquet)

TOELICHTING

I

Bij de toepassing van artikel 727 van het Burgerlijk Wetboek zijn restrictieve interpretaties gehanteerd gelet op het burgerlijke karakter van de straf «onwaardigheid om te erven».

Men was van oordeel dat het artikel niet van toepassing was op de mededader van iemand die veroordeeld is om de overledene te hebben gedood of om te hebben gepoogd hem te doden (rechtbank van Epernay, 22 november 1950, R.T.D.C., 1951, blz. 97).

Evenzo heeft men geweigerd opzettelijke slagen en verwondingen met de dood tot gevolg gelijk te stellen met moord (Parijs, 28 mei 1937, D.H., 1937, blz. 384; *Tribunal civil* Aix, 31 januari 1950, blz. 222).

Voorts heeft men zich afgevraagd of de gevallen van onwaardigheid niet moesten worden uitgebreid, met name wanneer een erfgenaam veroordeeld is omdat hij geweigerd heeft bijstand te verlenen aan een erflater in levensgevaar.

(1) Dit wetsvoorstel werd in de Senaat reeds ingediend op 19 februari 1992, onder het nummer 185-1 (B.Z. 1991-1992).

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

23 NOVEMBRE 1995

Proposition de loi modifiant les articles 727 et 730 du Code civil (1)

(Déposée par Mme Milquet)

DÉVELOPPEMENTS

I

L'application de l'article 727 du Code civil a fait l'objet d'interprétations restrictives étant donné le caractère de peine civile de l'indignité successorale.

Ainsi, on a considéré qu'il ne s'appliquait pas au coauteur de celui qui aurait été condamné pour avoir donné ou tenté de donner la mort au défunt (Tribunal d'Epernay, 22 novembre 1950, R.T.D.C., 1951, p. 97).

De même, on a refusé d'assimiler au meurtre les coups et blessures volontaires ayant entraîné la mort (Paris, 28 mai 1937, D.H., 1937, p. 384; Tribunal civil Aix, 31 janvier 1950, p. 222).

En outre, on s'est demandé s'il n'y avait pas lieu d'étendre les cas d'indignité successorale, notamment lorsqu'un héritier a été condamné du fait de défaut d'assistance au *de cujus* en danger de mort.

(1) La présente proposition de loi a déjà été déposée au Sénat le 19 février 1992, sous le numéro 185-1 (S.E. 1991-1992).

Dit voorstel beoogt dus artikel 727 aan te vullen:

1º door de mededader gelijk te stellen met de dader van een moord of een moordpoging;

2º door te voorzien in twee gevallen van onwaardigheid om te erven, namelijk wanneer de erfgenaam veroordeeld is wegens het niet geven van bijstand aan een erflater in levensgevaar of omdat hij deze opzettelijke slagen en verwondingen heeft toegebracht met de dood tot gevolg.

II

De gevolgen van onwaardigheid zijn niet beperkt tot de onwaardige maar treffen eveneens de kinderen van de onwaardige. Immers, volgens artikel 730 van het Burgerlijk Wetboek zijn de kinderen van de onwaardige eveneens onwaardig om te erven, tenzij zij uit eigen hoofde tot de erfenis komen, d.w.z. tenzij geen enkele erfgerechtigde samen met de onwaardige tot de erfenis komt.

Worden de kinderen van de onwaardige echter bij plaatsvervulling tot de erfenis geroepen, dan zijn zij, net als hun ouder, onwaardig om te erven.

Men kan zich afvragen of deze bepaling niet strijdig is met het beginsel van het persoonlijk karakter van de straffen. Om die reden wordt hier voorgesteld de onwaardigheid van de kinderen van de onwaardige af te schaffen wanneer zij door plaatsvervulling tot de erfenis komen.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 727 van het Burgerlijk Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1º Het 1º wordt vervangen als volgt:

«1º Hij die als dader of mededader veroordeeld is om de overledene te hebben gedood of om te hebben gepoogd hem te doden»;

La présente proposition vise donc à compléter l'article 727:

1º en assimilant à l'auteur d'un meurtre ou d'une tentative de meurtre le coauteur;

2º en prévoyant deux nouveaux cas d'indignité successorale, à savoir lorsque l'héritier a été condamné du fait de défaut d'assistance à un *de cujus* en danger de mort et lorsqu'il a porté à celui-ci des coups et blessures volontaires ayant entraîné la mort.

II

Les effets de l'indignité ne sont pas limités à l'indigne mais frappent également les enfants de l'indigne. En effet, l'article 730 du Code civil frappe d'indignité les enfants de l'indigne, à moins qu'ils puissent venir à la succession de leur propre chef, c'est-à-dire à moins qu'aucun successible ne soit en concours avec l'indigne.

Par contre, dès lors que les enfants de l'indigne sont appelés à succéder par représentation, ils sont, comme leur auteur, frappés de l'indignité successorale.

On peut se demander s'il n'y a pas là une disposition contraire au principe de la personnalité des peines. C'est la raison pour laquelle il est proposé de supprimer l'hypothèse d'indignité successorale des enfants de l'indigne dès lors que ceux-ci viennent à la succession par représentation.

Joëlle MILQUET.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 727 du Code civil sont apportées les modifications suivantes:

1º Le 1º est remplacé par le texte suivant:

«1º Celui qui a été condamné, comme auteur ou coauteur, pour avoir donné ou tenté de donner la mort au défunt»;

2º Er wordt een 4º toegevoegd, luidende:

«4º Hij die als dader of mededader veroordeeld is op grond van de artikelen 401 en 404 van het Strafwetboek»;

3º Er wordt een 5º toegevoegd, luidende:

«5º Hij die veroordeeld is om geen bijstand te hebben verleend aan de overledene in levensgevaar.»

Art. 3

In artikel 730 van hetzelfde Wetboek, vervallen de woorden «uit eigen hoofde en niet bij plaatsvervulling».

2º Il est ajouté un 4º, libellé comme suit:

«4º Celui qui, comme auteur ou coauteur, a été condamné sur la base des articles 401 et 404 du Code pénal»;

3º Il est ajouté un 5º, libellé comme suit:

«5º Celui qui a été condamné pour ne pas avoir porté assistance au défunt en danger de mort.»

Art. 3

À l'article 730 du même Code, les mots «de leur chef et sans le secours de la représentation» sont supprimés.

Joëlle MILQUET.

49.216 — E. Guyot, n. v., Brussel